

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **Ing. M. Š.**
bytem X,
zastoupený advokátem JUDr. Zdeňkem Horáčkem, Ph.D.
sídlem Kaizlový sady 434/13, 186 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2022, č. j. MZE-33624/2022-15111,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Krajský úřad Kraje Vysočina (dále jen „krajský úřad“) vydal dne 14. 4. 2022 rozhodnutí č. j. KUJI 28405/2022 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým rozhodl v pochybnostech podle § 3 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní

zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“) o tom, že v případě vod nacházejících se ve sběrné kopané studni S2 umístěné na pozemku parc. č. X v k. ú. X se nejedná o povrchové vody, ani podzemní vody. Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 27. 7. 2022, č. j. MZE-33624/2022-15111, (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce podané proti prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdil.

II. Stanoviska účastníků řízení

2. Žalobce se domáhá zrušení správních rozhodnutí obou stupňů a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítá nezákonnost, nedostatečné odůvodnění a nepřezkoumatelnost napadeného i prvostupňového rozhodnutí. V rozporu s § 2 odst. 9 vodního zákona správní orgány dovodily, že se ve sběrné studni S2 s vlastní vydatností podzemní vody nachází odebraná voda, a že tudíž není k mísení upravené vody ze studny S3 s podzemní vodou ve studni S2 potřeba povolení k nakládání s vodami. Správní orgány dále nedostatečně zjistily stav věci, neboť studnu S2 považovaly za vodojem, ačkoliv se jedná o vodní zdroj.
3. Žalovaný ve svém vyjádření označuje výklad § 2 odst. 2 vodního zákona ze strany žalobce za formalistický a poukazuje na § 3 odst. 2 téhož zákona s tím, že vzájemný poměr obou principů je třeba v každém konkrétním případě posoudit. Za situace, kdy se v předmětné studni nachází téměř výlučně voda odebraná z jiných zdrojů podzemních vod, nelze aplikovat pouze pravidlo zakládající fikci podzemní vody. Správní orgány uvedl, jakými úvahami se řídily a z jakých skutkových podkladů vycházely. Napadené rozhodnutí tak není nepřezkoumatelné, ani nedostatečně odůvodněné. Případná změna vodních poměrů bude důvodem pro provedení nového řízení v pochybnostech. Předmětem tohoto řízení není posouzení, zda je vydané povolení optimální. I kdyby akumulace odebraných a upravených vod byla nepovolenou činností, nic to nemění na tom, že k této činnosti dochází a její určován charakter vody ve studni.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), a řízení předcházející jeho vydání. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Při rozhodování vycházel z obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování.
5. Jádrem sporu je posouzení právní povahy vody, která se nachází ve studni S2.
6. Z hlediska skutkového je mezi stranami nesporné, že kopaná studna S2 je jednak sběrná, jednak jímací. Ústí do ní potrubí s vodou odebranou ze studny S3 a upravenou v úpravně vody a dále potrubí s vodou přitékající samospádem ze studny S1. Ze studny S2 je samostatným čerpadlem odebírána voda pro obec Radešín a samostatným čerpadlem a potrubím pro hotel žalobce. Správní orgány vycházely z měření obce Radešín, podle něhož se ve studni S2 shromažďuje z 90 % voda ze studny S1, z 5 % voda z vrtané studny S3 a z 5 % voda ze samotné studny S2. Ani tato skutková zjištění žalobce nerozporuje. A nakonec z rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 30. 11. 2021, č. j. KUJI 101987/2021, vyplývá, že obci Radešín bylo vydáno povolení k nakládání s podzemními vodami – k jejich odběru ze studen S1, S2 a S3.

7. Žalobce předně namítá nepřezkoumatelnost, respektive nedostatky v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Krajský soud však neshledal, že by správní rozhodnutí trpěla tvrzenými vadami. Žalovaný se zabýval odvolacími námitkami, zdůvodnil své úvahy a předložil konkrétní ucelenou argumentaci oponující argumentaci žalobce. Z napadeného rozhodnutí je patrná reakce na námitky žalobce i konkrétní úvahy žalovaného. Ostatně sám žalobce proti těmto úvahám v žalobě brojí konkrétní argumentací, a krajskému soudu proto nic nebrání v tom, aby správnost těchto úvah věcně posoudil.
8. Vedle obecně formulovaných námitek nepřezkoumatelnosti žalobce konkrétně namítá, že se žalovaný nezabýval námitkou, že krajský úřad označil žalobce za odběratele obce Radešín, která je v pozici vlastníka a provozovatele vodovodu. Zde soud dává žalobci za pravdu v tom, že se žalovaný touto námitkou odmítl zabývat, nicméně zároveň má soud za to, že se jí odmítl zabývat zcela správně. Předmětem prvostupňového rozhodnutí nebylo postavení žalobce či obce Radešín při odebírání vody ze studny S2, nýbrž pouze a jen rozhodnutí v pochybnostech o tom, zda voda ve studni S2 je vodou podzemní, vodou povrchovou, nebo nespadá ani do jedné z těchto kategorií. Zopakoval-li krajský úřad v prvostupňovém rozhodnutí své dřívější závěry vyslovené v souvisejících řízeních ohledně toho, že žalobce nemusí disponovat samostatným oprávněním k „odebírání“ vody ze studny S2, jednalo se zjevně o úvahy vyslovené nad rámec předmětu daného řízení. Nejednalo se o nosné důvody prvostupňového rozhodnutí, a proto jejich zpochybnění nemohlo z povahy věci vést k jeho zrušení. Předmětem soudního přezkumu je navíc napadené rozhodnutí (tedy nikoliv prvostupňové rozhodnutí), které zjevně taktéž nestojí na těchto úvahách. Soud proto k žalobní námitce pouze uvádí, že se žalovaný nemusel věcně zabývat odvolací námitkou směřující proti úvahám ohledně toho, zda je žalobce odběratelem obce Radešín. Svůj postup žalovaný také řádně zdůvodnil.
9. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Není pravdou, že by žalovaný dovodil, že studna S2 je vodojemem sloužícím k akumulaci odebrané upravené vody. Žalovaný, krajský úřad i žalobce shodně popisují studnu S2 jako sběrnou kopanou studnu. Všichni ve shodě také popisují, že studna je sama o sobě vodním zdrojem, avšak mísí se v ní také vody ze studní S1 a S3. Uvedl-li žalovaný, že studna S2 „slouží jako vodojem či rezervoár pitné vody pro vodovod pro veřejnou potřebu obce Radešín“, zjevně tím neměl na mysli to, že studna nemá vlastní vydatnost. Popsal pouze jednoznačně převažující účel studny, neboť z 95 % do ní přitéká voda již odebraná z jiných vodních zdrojů (ze studní S1 a S3).
10. Krajský soud proto přistoupil k věcnému posouzení právního režimu vody ve studni S2.
11. Podle § 2 odst. 1 vodního zákona jsou povrchovými vodami vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácejí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.
12. Podle § 2 odst. 2 vodního zákona jsou podzemními vodami vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami; za podzemní vody se považují též vody protékající podzemními drenážními systémy a vody ve studních.
13. Podle § 3 odst. 2 vodního zákona se za povrchové a podzemní vody nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány.
14. Krajský soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že § 2 odst. 2 vodního zákona nestanovuje absolutní právní fikci, že každá voda obsažená ve studni je vodou podzemní. Definiční ustanovení § 2 odst. 1 a 2 vodního zákona zjevně nejsou vyčerpávající a představují toliko obecné pravidlo (tj. *lex generalis*), z něhož zákon zároveň připouští výjimku. Shodu s prvopisem potvrzuje K. P.

Konkrétně je tato výjimka stanovena v § 3 odst. 2 vodního zákona; toto ustanovení tedy představuje *lex specialis*. Jsou-li splněny zákonné podmínky pro uplatnění výjimky, nelze použít obecné pravidlo (platí pravidlo *lex specialis derogat legi generali*).

15. Voda, která přitéká do studny S2 ze studen S1 a S3 je jednoznačně vodou již odebranou, a to na základě platného povolení k nakládání s podzemními vodami. Tato voda již nemůže s ohledem na § 3 odst. 2 vodního zákona znovu nabýt právní charakter vody podzemní jen proto, že odběr spočívá v přečerpání do jiné studny. Jádrem sporu je však otázka, zda může odebraná voda nabýt charakter podzemní vody z důvodu, že se smísí s vodou podzemní. Ve studni S2 by totiž bez nasycování ze studen S1 a S3 byla obsažena v určitém množství podzemní voda, neboť tato studna má vlastní vydatnost.
16. Krajský soud má předně za to, že nelze určovat právní povahu pouze části vody obsažené ve studni, neboť žádnou takovou část nelze nijak oddělit od zbývajících vody. Krajský úřad proto musel při rozhodování v pochybnostech dle § 3 odst. 3 vodního zákona posoudit právní povahu vody obsažené ve studni S2 jako celku. Ve shodě se správními orgány má přitom krajský soud za to, že v situaci, kdy je podíl podzemní vody na celkovém objemu vody ve studni S2 spíše marginální (5 %), nemůže tato okrajová položka určovat právní povahu celé „směsi“. Konstatování, že se ve studni S2 nachází voda podzemní by s ohledem na pravidlo obsažené v § 3 odst. 2 vodního zákona jednoduše nebylo pravdivé. Naproti tomu konstatování, že voda ve studni S2 není vodou podzemní (ani povrchovou) plně odpovídá realitě, neboť se jedná o směs vody, v níž jednoznačně převládající podíl tvoří voda již odebraná z jiných vodních zdrojů, tedy voda, která nemá povahu vody podzemní (ani povrchové).
17. Krajský soud plně souhlasí také se stanoviskem žalovaného, že případná změna vodních poměrů by byla důvodem pro provedení nového řízení v pochybnostech. Rozhodnutí vydané v nyní projednávané věci je rozhodnutím o aktuální povaze vody ve studni S2 a nevytváří překážku věci rozhodnuté pro případ změny poměrů. Hypotetické násobné zvýšení vydatnosti studny S2 či ztráta vydatnosti studní S1 a S3 v budoucnu tudíž nijak nezpochybňují závěry učiněné správními orgány v nyní posuzované věci. Rozhodování v pochybnostech se odvíjí od konkrétních okolností případu; není úkolem správních orgánů činit stanoviska k jiným hypotetickým skutkovým situacím.
18. Důvodnými soud neshledal ani námitky porušení § 2 odst. 9 či § 5 odst. 1 vodního zákona. Polemika žalobce s tím, zda je mísení vody ve studni S2 vůbec v souladu se zákonem či zda je k němu potřeba zvláštní povolení, je totiž zcela bezpředmětná. Při rozhodování v pochybnostech správní orgány posuzují toliko právní charakter vody, nikoliv to, zda tento charakter získala v souladu se zákonem. Ostatně žalobce se v minulosti domáhal určení, že ve studni S2 se nachází voda odpadní, přestože si musel být vědom toho, že odpadní voda nesmí být do studny vypouštěna. Zjevně tedy musí být srozuměn s tím, že kritériem pro posouzení právního charakteru vody ve studni S2 není právní přípustnost přečerpávání vody do studny S2 ze studní S1 a S3. Usiluje-li snad žalobce o to, aby správní orgány nebo správní soud v této věci ve skutečnosti přímo či nepřímo vyřešily jiné otázky (tj. zejména reálně existující spory o to, zda je žalobce oprávněn odebírat vodu ze studny S2, potažmo zda je povinen za tento odběr poskytovat obci Radešín úhradu), nemůže soud jeho úsilí v tomto konkrétním (patrně zcela zástupném) sporu nijak podpořit.

IV. Shrnutí a náklady řízení

19. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s.
Shodu s prvopisem potvrzuje K. P.

20. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 12. prosince 2023

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu